

CEDIS info

Bilten Crnogorskog elektrodistributivnog sistema • Broj 10 • Podgorica • Septembar 2018.

IMENOVANJA

Novi rukovodioci u 14 cjelina

Str. 2.

Usvojen Plan investicija
za naredne tri godine

Za izgradnju i revitalizaciju mreže preko 81 milijon eura

Str. 8.

Konferencija o crnogorskoj
energetici

Jaka energetika – jaka i ekonomija

Str. 20.

Sportski susreti zaposlenih
CEDIS-a i EPCG - Budva 2018

U duhu fer borbe, druženja i dobre zabave

Str. 24.

IMENOVANJA

Novi rukovodioci u 14 cjelina

Dragoslav Damjanović, rukovodilac Direkcije za razvoj, investicije i ICT

Damjanović je rođen 1976. godine u Bijelom Polju, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Na ETF-u, smjer energetika, diplomirao je 2002. godine, a radno iskustvo sticao

je u "Infostream" Podgorica, gdje je bio angažovan na poslovima programera, a zatim u Elektroprivredi Crne Gore, gdje je prvo radio kao šef Službe za mjerenje i kontrolu, a zatim je skoro četiri godine obavljao funkciju direktora cetinjske Elektrodistribucije. Od juna 2015. godine do imenovanja na novu funkciju rukovodio je Sektorom za održavanje.

O planovima kaže:

-Radićemo timski, dinamično i operativno u svim službama. Nastojaćemo da popravimo međusektorsku saradnju, jer realizacija investicija zavisi i od podrške u dijelu rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, kao i da ostvarimo direktnu komunikaciju sa nadležnim institucijama (Ministarstvom održivog razvoja i turizma i sekretarijatima za uredjenje prostora) kako bi se ubrzao proces dobijanja neophodnih dozvola, a time i dinamika realizacije projekata. Potrebno je dovršiti i izradu internih procedura u cilju još boljeg međusektorskog funkcionisanja. Neophodno je, takođe, da zaposleni u Direkciji shvate da nijedan projekat nije završen onda kad je završen dio posla u pojedinačnim službama, nego kad objekat dobije upotrebnu dozvolu. Ne možemo gledati na posao na način da nas ne interesuje ništa izvan našeg opisa posla, jer je svaki problem - problem

svih nas a svaki uspjeh je zajednički.

Damjanović još ističe da će u "svojoj" direkciji maksimalno iskoristiti iskustvo postojećih kadrova, ali i energiju mladih.

Ranko Vuković, rukovodilac Sektora za pristup mreži

Vuković je rođen 1965. godine u Nikšiću. Studije na Elektrotehničkom fakultetu, smjer energetika, započeo je u Sarajevu, a završio u Podgorici 1994. godine. Radno iskustvo sticao je u

EPCG, gdje je prvo bio inženjer za relejnu zaštitu, a zatim šef Grupe za ispitivanje FC Distribucija, pa šef Grupe za mjerenje u toj cjelini. U maju 2003. godine raspoređen je na funkciju pomoćnika direktora FC Distribucija, a od 2006. do 2009. godine bio je direktor ED Podgorica. Na funkciji rukovodioca Sektora za razvoj FC Distribucija ostao je do 2016. godine, a od formiranja CEDIS-a bio je rukovodilac Direkcije za razvoj, pristup mreži i ICT.

Profesionalno se usavršavao u Austriji i Njemačkoj kroz obuke iz oblasti ispitivanja kablova i VN opreme, kao i u Norveškoj, gdje je u više navrata pohađao treninge o planiranju distributivne mreže, o mjerenju električne energije i relejnoj zaštiti.

Pored bogatog radnog iskustva u gotovo svim oblastima distributivne djelatnosti, Ranko je stekao iskustvo i u radu sa Svjetskom bankom, EBRD, KfW bankom i stranim konsultantima. Član je Odbora za praćenje realizacije investicija u CG u organizaciji Ministarstva

turizma i obnovljivog razvoja, kao i Radne grupe za sigurnost napajanja operatora distributivnog sistema Jugoistočne Evrope pod pokroviteljstvom USAID i USAE. Predstavnik je CEDIS-a u Udruženju operatora distributivnog sistema energetske zajednice i predsjedavajući Radne grupe za kvalitet snabdijevanja ECD-SOE.

Zalagaće se, kako je kazao, za kadrovsko jačanje Sektora i usvajanje iskustava razvijenih ODS-a, što je preduslov uspješnog rada. U fokusu će im biti briga o korisnicima i efikasnije ispunjavanje njihovih potreba u svrhu bržeg približavanja krajnjem cilju, a to je zadovoljan korisnik. Radiće, takođe, i na unapređenju procedura za priključenje korisnika i Pravila o funkcionisanju distributivnog sistema u cilju podizanja kvaliteta rada CEDIS-a sa jedne i kvaliteta servisa sa druge strane.

-Podizanje kvaliteta servisa neophodno je, prije svega, zbog zadovoljenja potreba korisnika, ali i zbog stupanja na snagu Pravila o minimumu kvaliteta snabdijevanja sljedeće godine koja će definisati finansijske kompenzacije, kao i zbog postizanja boljeg ranga na osnovu indikatora Getting electricity u okviru Doing Business-a – istakao je Vuković.

Vuko Dabović, rukovodilac Sektora za razvoj

Vuko Dabović je rođen 1984. godine u Baru. Osnovno obrazovanje je stekao u Ulcinju, a srednje u rodnom gradu. Na Elektrotehničkom fakultetu u Podgorici diplomirao je 2007. godine, a za postignuti uspjeh na smjeru ener-

getika i informatika nagrađen je od ETF-a i Univerziteta. Radni angažman započeo je u Ministarstvu ekonomije na mjestu savjetnika u Sektoru za energetiku. Nakon toga, 2012. godine dolazi u EPCG na mjesto šefa Odjeljenja za mjerenje i kontrolu u Herceg Novom, a od 2017. godine u CEDIS-u je obavljao funkciju šefa Službe za održavanje Regiona 5. Vuko je aktivno učestvovao u brojnim projektima Ministarstva ekonomije iz oblasti

energetike, kao i u projektima EPCG.

Vuko kaže da su cjeline koje se bave razvojem i investicijama među najznačajnijima u svakoj modernoj kompaniji, te da se upravo donošenjem dobrog programa razvoja i uspješnom realizacijom kvalitetno osmišljenih projekata gradi uspješna kompanija.

-Od formiranja CEDIS-a kao posebne kompanije, Sektor za razvoj je kadrovski jačao i od ostalih cjelina preuzimao poslove koji mu organizaciono pripadaju. U narednom periodu nastavićemo da ga dodatno kadrovski jačamo, uporedo sa preuzimanjem svih pripadajućih poslova, sve do krajnjeg uskladjivanja procesa rada sa važećom organizacijom kompanije. Pred nama je vrlo zahtjevan investicioni ciklus i nastojaćemo da povećamo efikasnost u pripremi i realizaciji projekata iz važećeg plana, kako bi odgovorili tom zadatku. Planiramo, takođe, da svoj budući razvoj u potpunosti uskladimo sa državnim strategijama razvoja, kako bi efikasnije realizovali najavljene investicije u energetske infrastrukture i kvalitetno ispratili razvoj pojedinih područja u zemlji izgradnjom infrastrukture. Nastojaćemo da uvedimo nove tehnologije da bismo optimizovali procese rada u kompaniji i povećali efikasnost operative u cjelini, sve zbog krajnjeg cilja - da CEDIS bude moderna i uspješna kompanija.

Miloš Bulatović, rukovodilac Sektora za održavanje

Rođen je 1985. godine u Podgorici, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Diplomirao je na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore 2008. godine, a na ETF-u je 2011. godine završio i magistrske studije i odbranio tezu na temu „Primjena Fuzzy logike za detekciju netehničkih gubitaka“.

Prvo zaposlenje dobio je u Projektnom birou „Refleksing“ doo, gdje se od 2008. do 2011. godine bavio projektovanjem električnih instalacija i osvjetljenja. Pre-

bio je u Projektnom birou „Refleksing“ doo, gdje se od 2008. do 2011. godine bavio projektovanjem električnih instalacija i osvjetljenja. Pre-

šavši u EPCG, prvo je obavljao dužnost šefa Grupe za mjerenje i kontrolu u ED Cetinje, u okviru koje je rukovodio ekipama za isključenje, kontrolu i očitavanje mjernih mjesta, a zatim od 2016. godine šefa Službe za plan, analizu i izvještavanje u Sektoru za mjerenje. Kratko je pokrivaio mjesto specijaliste za tehnička pitanja u Operativnoj direkciji, a od 2017. godine preuzeo je funkciju Koordinatora za operativno upravljanje u Operativnoj direkciji, baveći se praćenjem realizacije planova u toj cjelini i kontrolom kvaliteta rada u regionima.

Miloš ističe da je pred Sektorom za održavanje veoma izazovan period, budući da će se u naredne tri godine realizovati Projekat revitalizacije SN i NN mreže u koju će se uložiti preko 30 miliona eura. Realizacija tih aktivnosti zahtijevaće učešće velikog broja zaposlenih sa stručnim znanjima koji će moći da odgovore zahtjevnim poslovima na implementaciji ovog projekta. Pored toga, sprovodiće se redovne aktivnosti na planskom i korektivnom održavanju, što će uticati na povećanje pouzdanosti i sigurnosti napajanja potrošača.

Mihailo Radenović, koordinator za velike projekte

Rođen je 1954 godine u Plavu, osnovnu školu i gimnaziju završio je u Podgorici, a za postignuti uspjeh nagrađen je diplomom „Luča“. Za uspjeh na studijama na Elektrotehničkom fakultetu UCG nagrađen

je Uiverzitetskom nagradom.

Čitav radni vijek proveo je u Distribuciji. Radni angažman počeo je 1979.godine u ondašnjoj ED Titograd, u kojoj je prošao sve faze i gdje je biran za najboljeg mladog radnika, pa za najboljeg radnika, za radnika godine i slično.

Od 2004. do 2015. godine bio je tehnički direktor ED Podgorica, a od osnivanja CEDS-a radio je na mjestu Koordinatora za poslove održavanja u Sektoru za odr-

žavanje.

Kao rukovodilac radova ili odgovorni za nadzor elektro radova sa uspjehom je radio na ogromnom broju objekata, počev od uklapanja u 10 kV mrežu i rekonstrukcije TS 110/10 kV PG 4, TS 110/10 kV PG 3, TS 35/10 kV Gornja Zeta, TS 35/10 kV Tuzi, TS 35/10 kV Ubli, TS 35/10 kV Barutana, TS 35/10 kV Golubovci, pa do kablova 35 i 10 kV, dalekovoda 10kV, trafostanica 10/0,4kV, NN mreža i td.

-CEDIS je složen, razuđen i veoma osjetljiv sistem. Nova organizacija je unijela krupne promjene, a s obzirom da je od skoro zaživjela, potrebno je vrijeme da se uhdamo, a prije svega odgovoran, sistematičan, marljiv i efikasan odnos u izvršavanju radnih obaveza svakog zaposlenog. Tim prije što je biti radnik CEDIS-a privilegija koja se mora cijeniti. Obaveze prema korisnicima sistema i prema državi kao većinskom vlasniku zahtijevaju odgovoran i efikasan rad sa ciljem ostvarivanja zadataka Operatora distributivnog sistema. To je moguće ako svaka cjelina, svaki dio izvršava svoje obaveze. U protivnom sistem trpi i nedostatno funkcioniše, posebno što na svakom koraku nailazimo na prepreke, kako sa aspekta usložnjavanja zakonske regulative, zahtjeva Regulatora, zahjeva za podizanjem nivoa kvaliteta, tako i sa aspekta odnosa prema el. energiji kao robi koja je „bogom dana“ – kaže ovaj iskusni inženjer i obećava: „učiniću sve da svojim radom i iskustvom gdje god budem radio doprinesem boljem funkcioniosanju Sektora i CEDIS-a u cjelini.

Milovan Mitrović, koordinator za poslove održavanja u Sektoru za održavanje

Milovan je rođen 1980. godine u Podgorici, gdje je završio osnovnu i srednju elektrotehničku školu. Na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore diplomirao

je 2008.godine.

Prvi radni angažman je imao u Srednjoj elektrotehnič-

koj školi u Podgorici, gdje je od 2005. godine radio kao profesor stručnih predmeta. U Elektroprivredi Crne Gore zapošljava se 2009. godine, prvo na mjestu inženjera za ispitivanje, a od juna 2016. godine do preuzimanja funkcije koordinatora bio je glavni inženjer za ispitivanje u Službi za relejnu zaštitu i ispitivanje Sektora za održavanje u CEDIS-u.

On najavljuje još bolju komunikaciju u Sektoru u cilju bržeg i kvalitetnijeg rješavanja havarijskih stanja.

-U fokusu Sektora za održavanje treba da bude preventivno održavanje, što će doprinijeti manjem broju havarijskih stanja, a time i kvalitetnijem napajanju električnom energijom krajnjih korisnika. Nastavićemo i sa kvalitetnom pripremom ljetnje i zimske turističke sezone – poručio je Mitrović.

Dragan Cicmil, šef Službe za operativno upravljanje

Dragan je rođen 1969. godine u Nikšiću, gdje je završio osnovnu i srednju elektrotehničku školu. Na Elektrotehničkom fakultetu u Podgorici diplomirao je 2002. godine, a prvi radni

angažman imao je u Telemontu na održavanju telekomunikacionih i računarskim mreža i instalacija. Kratko je radio u Srednjoj stručnoj školi u Nikšiću, a 2004. godine dolazi u EPCG na mjesto operativnog dispečera.

Dragan smatra da će mu 14 godina iskustva na mjestu operativnog dispečera pomoći da adekvatno odgovori obavezama na novom random mjestu, a o planovima kaže:

-Unaprijedićemo segmente koji su do sada nešto slabije funkcionisali. S obzirom da odlično poznajem kolege i sistem rada, mogu sa sigurnošću reći da sa manjim ulaganjima i nešto boljom organizacijom posla možemo dosta toga da unaprijedimo. Radujem se što ću aktivno učestvovati u novim idejama i ciljevima koji se već odvijaju u Sektoru upravljanja.

Ivan Brajović, šef Centra za održavanje 10 i 0,4kV mreže

Ivan Brajović je rođen 1979. godine u Podgorici. Osnovno i srednje obrazovanje stekao je u Nikšiću, a na ETF-u u Podgorici, smjer energetika, diplomirao je 2007. godine. U Elektroprivredi Crne Gore

zapošljava se 2008. godine kao inženjer u Službi za održavanje TS 35/x kV i kablova, a od 2013. godine do sada bio je šef te službe. U toku desetogodišnjeg rada stekao je brojne certifikate i prošao mnoga stručna usavršavanja, menadžerske seminare i treninge. Član je Inženjerske komore Crne Gore od 2013. godine, a ove godine bio je "menadžer godine."

Ivan od novog radnog mjesta očekuje da, prije svega, sa timom aktivno učestvuje u najavljenom projektu revitalizacije 10kV i 0,4 kV mreže. Takođe i da se kroz poslove planskog održavanja 10 kV i 0,4 kV mreže taj dio sistema dovede na nivo da naši korisnici imaju što kvalitetnije napajanje električnom energijom i što manji broj ispada.

Mladen Popović, šef Službe za održavanje Regiona 5

Rođen je 1991. godine na Cetinju. U rodnom gradu je završio gimnaziju a Elektrotehnički fakultet, smjer elektroenergetski sistemi, u Podgorici. Radni angažman počeo je u januaru 2015.

godine kao pripravnik u ED Cetinje, gdje je bio u prilici da kroz praksu uči i usavršava se. Bio je dio timova koji su radili rekonstrukciju distributivnih trafostanica sa kompletnom mjernom i zaštitnom opremom, kao i planiranje radova i organizovanje grupa za rad na te-

renu.

Nakon završetka pripravničkog staža, radio je u privatnim kompanijama, u Porto Novom bio je nadležnik izrade i izvođenja projekata trafostanica i elektro instalacija na cijelom kompleksu. Početkom ove godine dolazi u CEDIS na poziciju inženjera za održavanje vazdušne mreže Herceg Novog, što je upotpunilo njegovo profesionalno iskustvo.

Mladen smatra da je timski rad i briga o zaposlenima, kako u slučaju havarija, tako i tokom planiranih aktivnosti, veoma bitan segment u održavanju distributivne mreže. Nova pozicija za njega je ne samo izazov, nego i velika motivacija za puni doprinos ostvarivanju cilja da se u svakom trenutku obezbijedi pouzdano i kvalitetno napajanje potrošača električnom energijom, kako u periodu bokokotorskih bura, tako i tokom turističke sezone kada se opterećenje mreže višestruko poveća.

Boris Babović, šef Službe za održavanje TS 35/x kV i kablova

Boris Babović je rođen 1973. godine u Bera nama, gdje je završio osnovnu školu i gimnazi ju. Elektrotehnički fakultet u Podgorici završio je na smjeru energetika i automatika. Zatim se zapošljava u FC Distribucija,

u Službi za ekonomske, finansijske, komercijalne poslove i kontrolu kao komercijalista.

Od 2009. do 2015. godine obavljao je poslove inženjera za održavanje trafostanica u Službi za održavanje TS 35/10 kV, a potom je raspoređen na poziciju glavnog inženjera za trafostanice 35/x kV i kablove. Od 01. jula 2016. godine u Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu obavljao je poslove glavnog inženjera za trafostanice i kablove u Operativnoj direkciji.

Boris je član Inženjerske komore Crne Gore od 2013. godine i posjeduje Licencu ovlašćenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenja objekta, kao i više sertifikata o završenim spe-

cijalističkim obukama na montaži i održavanju opreme od renomiranih proizvođača elektroenergetske opreme. Učestvovao je u više projekata kao koordinator i vršilac stručnog nadzora, brojnim komisijama i radnim grupama za potrebe FC Distribucija, odnosno CEDIS-a. U cilju obezbjeđenja ispravnog funkcionisanja distributivnog sistema i veće sigurnosti u snabdijevanju kupaca električnom energijom, rade se planovi održavanja, uz poštovanje procedura i Uputstva za održavanje objekata za distribuciju električne energije. A kroz operativne planove održavanja vrši se koordinacija svih aktivnosti održavanja, sa ciljem da se smanji broj i trajanje prekida u isporuci električne energije zbog radova na održavanju. Važno je naglasiti značaj dobre pripreme planova i smislenog pristupa održavanju, radi maksimalnog angažovanja resursa i anticipacije slabih mjesta u sistemu, sve u cilju da aktivnosti Službe budu dominantno u zoni preventivnog održavanja.

Ono što može pozitivno uticati na poboljšanje rada službe jeste permanentna obuka kadra, kao i realizacija investicionih aktivnosti na modernizaciji opreme – istakao je Babović.

Rajko Radošević, šef Centra za obuku

Rajko Radošević je rođen 1963.godine u Nikšiću, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Na Elektrotehničkom fakultetu u Podgorici diplomirao je 1986.godine. Znanje i iskustvo sticao je na zahtjevnim poslovima održavanja elektroenergetskih objekata i poslovima mjerenja. Na poziciju šefa Centra za obuku dolazi sa mjesta šefa Centra za održavanje.

Rajko najavljuje da će CEDIS ubuduće poklanjati još više pažnje stručnom i profesionalnom obrazovanju svojih radnika i da se Centar za obuku i osniva sa ciljem da se unaprijede znanja i vještine zaposlenih u našoj kompaniji.

Ivan Stešević, šef Službe za vođenje projekata

Rođen je 1989. godine u Podgorici, gdje je stekao osnovno i srednje obrazovanje. Osnovne studije završio je 2012. godine na ETF-u u Podgorici, smjer energetika i automatika, a magistrske 2014. godine.

Nakon završetka studija bio je radno angažovan kod poslodavaca čija je osnovna djelatnost izgradnja manjih proizvodnih i distributivnih objekata električne energije, a krajem 2016. godine prelazi u CEDIS na radno mjesto glavnog inženjera za vođenje projekata stičući iskustvo u sprovođenju postupka izgradnje infrastrukturnih objekata za kompaniju. U opisu posla bio mu je i nadzor nad izgradnjom objekata, priprema tehničke dokumentacije i dobijanje upotrebnih dozvola.

-Trudićemo se da radimo efikasno kako bi na adekvatan način odgovorili planiranoj izgradnji neophodnih infrastrukturnih objekata za distribuciju električne energije. Slijedi period prilagođavanja i uhodavanja sa procedurama i pravilnicima koji su definisani novim Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata, jer rad Službe za vođenje projekata treba uskladiti sa tim aktima. Nadamo se da ćemo imati puno razumijevanje nadležnih lokalnih i državnih uprava, od kojih u velikoj mjeri zavisi rad naše službe – kaže Stešević.

Ivana Šljukić, šef Službe za lokalno upravljanje mrežom Regiona 2

Rođena je 1986. godine u Pljevljima, gdje je završila osnovnu i srednju školu. Na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore diplomirala je 2011. godine, a zatim počela pripravnički staž u ED

Podgorica. Od samog početka odgovorno je i posvećeno radila u Upravljanju, bila je uvijek tu za CEDIS, spremna da završi svaki posao koji se od nje očekivao. Zato joj je i bio povjeren posao koordinatora radom zaposlenih u upravljanju najvećim konzumom u Crnoj Gori, a ovogodišnji je dobitnik specijalne nagrade "Energija u srcu".

-Služba za upravljanje mrežom Regiona 2 je već postavljena na dobre osnove, a na nama je da se potrudimo da dodatno unaprijedimo pouzdanost sistema, da bi naši korisnici biti još zadovoljniji kvalitetom isporuke električne energije. Uvjeren sam da će nam u tome mnogo pomoći nove napredne tehnologije na čijem uvođenju CEDIS trenutno radi – istakla je Šljukić.

Boris Cvetković, v.d. šefa Službe za mjerenje Regiona 4

Boris Cvetković je rođen 1968. godine u Kotoru, a osnovno i srednje obrazovanje stekao je u Herceg Novom. Elektrotehnički fakultet, smjer energetika, završio je u Beogradu.

Od početka je u Distribuciji, u ED Herceg Novi radio je kao šef Službe za prodaju i šef Službe za mjerenje i kontrolu. Nakon toga prelazi u Podgoricu gdje je takođe obavljao poslove šefa Službe za mjerenje i kontrolu i rukovodioca u Sektoru za mjerenje FC Distribucija. U CEDIS-u je bio koordinator za mjerenje, a trenutno je šef Centra za mjerenje i Operativni menadžer AMM projekta. U prethodna tri mjeseca bio je i v.d. šefa Službe za mjerenje Regiona 1.

-Posvetićemo se uvođenju sistematičnog pristupa poslovima mjerenje. Poboljšaćemo organizaciju poslova na očitavanju brojala i uvesti sistematične kontrole korisnika. Predano ćemo raditi na rješavanju problema sa nelegalnim priključenjima objekata na mrežu. U planu je i podizanje kvaliteta i kvantiteta rada zaposlenih i uvođenje timskog rada, te poboljšanje saradnje sa drugim službama. Kompletiraćemo AMM projekat u cijelom regionu, sa posebnim akcentom na Ulcinj – istakao je Cvetković.

Usvojen Plan investicija za naredne tri godine

Za izgradnju i revitalizaciju mreže preko 81 milion eura

Planom investicija Crnogorskog elektrodistributivnog sistema za period od 2019. do 2021. godine predviđena realizacija investicionih projekata u iznosu od 81,6 miliona eura. Investicije u primarnu mrežu premašiće 12 miliona eura, u sekundarnu 29 miliona, dok će se u revitalizaciju srednjenaponske i niskonaponske mreže uložiti čak 32,5 miliona, a u mjerna mjesta 3,7 miliona. U ostale investicije i ostala osnovna sredstva CEDIS će investirati 4,3 miliona eura.

Samo za narednu godinu planirano je da se potroši više od 32 miliona eura, od čega oko 12 miliona za investicije u sekundarnu mrežu i četiri miliona u primarnu, a preko 13 miliona za neophodnu revitalizaciju srednjenaponske i niskonaponske mreže.

To će omogućiti povećanje kapaciteta u cilju priključenja novih potrošača, dostizanje tehničkih standarda i poboljšanje naponskih prilika, kao i povećanje pouzdanosti i sigurnosti napajanja i smanjenje gubitaka električne energije.

Ovaj ambiciozni i važni plan, kojim su definisani pravci i dinamika daljeg razvoja distributivne mreže, rađen je na osnovu analize postojećeg stanja elektrodistributivnog sistema. Naime, u skladu sa ciljem da distributivna mreža treba da omogući regularan pogon i raspoloživost svih elemenata sistema, kao i planiran nivo gubitaka električne energije, Planom su definisani prioritetni investicioni projekti u primarnoj i sekundarnoj mreži, kao i određeni investicioni projekti u cilju stvaranja uslova za priključenje novih elektroenergetskih objekata.

Tako će ulaganja u primarnu mrežu Regiona 1 iznositi oko 2,6 miliona, a Regiona 2 1,9 miliona eura. Region 3 može da računa na blizu 1,2 miliona eura, a Region 4 na

preko 660 hiljada eura. U investicionu mrežu Regiona 5 u naredne tri godine uložiće se oko tri miliona eura, Regiona 6 više od 1,7 miliona eura, a Regiona 7 blizu 600 hiljada eura.

Od ukupno 29 miliona eura, koliko će se prema trogodišnjem investicionom planu uložiti u sekundarnu mrežu CEDIS-a, najviše sredstava pripašće Regionu 2, oko 5,8 miliona eura, a zatim Regionu 5, blizu pet miliona. Za Region 4 predviđeno je nešto manje od 4,8 miliona, za Region 7 nešto više od 4,6 miliona, a Region 6 skoro 3,6 miliona. Po 2,6 miliona eura uložiće se u sekundarnu mrežu Regiona 1 i Regiona 3.

Imajući u vidu trenutno stanje nadzemnih 10 kilovoltnih vodova i niskonaponskih mreža, CEDIS je planirao da u njihovu revitalizaciju i rekonstrukciju do kraja 2021. godine uloži 32,5 miliona eura. U tom segmentu posebna pažnja posvetiće se skraćivanju NN vodova ugradnjom novih trafostanica naponskog nivoa 10/0,4kV. Na taj način stvoriće se uslovi za usaglašavanje naponskih prilika sa propisanim standardima i u ruralnim područjima, uz smanjenje broja prekida i skraćivanje trajanja beznaponskih stanja kod korisnika.

Pored navedenog, Plan predviđa da se u mjerna mjesta uloži oko 3,7 miliona eura, a u ostale investicije više od 2,2 miliona, od čega skoro 900 hiljada u projekte uzemljenja neutralnih tačaka 35 i 10 kilovoltne mreže. Ti projekti odnose se na uzemljenje neutralne tačke 35 kV mreže u TS "Židovići" u Pljevljima i TS "Cetinje", kao i na uzemljenje neutralne tačke 10 kV mreže u trafostanicama "Topolica", "Grad", "Ulcinj", "Žabljak", "Dobrota" i "Lazi".

A u cilju unapređenja elektrodistributivnog sistema kroz automatizaciju svih poslovnih procesa, predviđena su ulaganja u telekomunikaciono-informacione sisteme u iznosu od 1,4 miliona eura. Pored toga, u ostala osnovna sredstva (rekonstrukcije poslovnih

zgrada, vozila, instrumente, računare i sl.) uložiće se dva miliona i 140 hiljada eura.

Više faktora usporava investicione aktivnosti

U Direkciji za razvoj ističu da je blagovremena realizacija investicionih planova, koja nije samo u interesu korisnika distributivnog sistema, već i u interesu CEDIS-a, jedan od prioriteta naše kompanije. Najstručniji kadar CEDIS-a potpuno je posvećen ostvarenju tog cilja. Pa ipak, više faktora konstantno usporava investicione aktivnosti, što predstavlja sistemski problem. Stoga je neophodno aktivnije učestće svih uključenih strana.

Ograničenja koja utiču na planiranu dinamiku realizacije investicija se prevashodno odnose na obezbjeđivanje obimne dokumentacije, naročito na područjima koja nijesu u zahvatu planskih dokumenata, a gdje je neophodan razvoj elektroenergetske infrastrukture. Jedan od dominantnih problema je i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa u cilju obezbjeđivanja lokacija za izgradnju elektroenergetskih objekata. To se odnosi na nepokretnosti u privatnom vlasništvu, zbog nemogućnosti postizanja sporazuma sa vlasnicima, kao i zbog nezavršenih ostavinskih postupaka ili nedostupnosti vlasnika, ali i na nepokretnosti u državnom vlasništvu zbog dugotrajnih procedura. Pored navedenog, dugotrajan je i postupak odlučivanja o procjeni uticaja na životnu sredinu, odnosno postupak pribavljanja saglasnosti na elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu, koju izdaje Agencija za zaštitu životne sredine.

Iz Direkcije za razvoj posebno skreću pažnju na nedovoljan broj licenciranih kompanija koje bi odgovorile zahtjevima CEDIS-a, kako u pripremi tako i u postupku realizacije investicionih projekata, a vezano za izradu i reviziju tehničke dokumentacije, kao i za obavljanje stručnog nadzora u toku izvođenja radova. Ovdje naročito treba imati u vidu mali broj kompanija u Crnoj Gori koje su spremne da profesionalno iznesu projekte koji se tiču izgradnje kablovskih vodova 35kV.

Iako postoji čitav niz ograničavajućih faktora na koje CEDIS ne može uticati, naša kompanija preduzima sve neophodne aktivnosti kako bi se navedeni investicioni projekti realizovali prema planiranoj dinamici, što bi znatno unaprijedilo i modernizovalo crnogorski elektrodistributivni sistem.

U avgustu 1,1 milion eura

Tokom avgusta bila je aktuelna izgradnja objekata i mreže u vrijednosti od milion i 162 hiljade eura. Finansijski najzahtjevniji projekti realizuju se na području Ulcinja, gdje je u toku izgradnja tri 10 kV kabla („Velika Plaža - Madžo 2“, „Velika Plaža 2 – Bratstva i jedinstva“ i „Velika Plaža 2 – Sveti Nikola“) čija je vrijednost oko 670 hiljada eura. Izdajamo i rekonstrukciju dalekovoda 10kV „Tomaševo“ u Bijelom Polju, kao i izgradnju DV 10kV „Donje Selo – Bilečko jezero“ i dvije trafostanice (STS 10/0,4 kV „Vodovod I“ i „Vodovod II“ Petrovići) u Nikšiću.

INVESTICIJE

„Podmlađeno“ šest trafostanica

U Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu je početkom septembra započela realizacija Projekta zamjene dotrajalih transformatora u trafostanicama 35/10 kV „Gorica B“ i „Ponari“ u podgoričkoj opštini, „Stari Obod“ na Cetinju, „Čanj“ u Barskom konzumu i „Grbalj“ i „Risan“ u Kotoru. Realizacijom ove investicije iz Plana investicija za 2018. godinu, veliki broj korisnika na tim područjima imaće pouzdanije i kvalitetnije napajanje električnom energijom.

Ovaj projekat, vrijedan oko 320 hiljada eura, realizuje se u saradnji sa podgoričkom kompanijom „Eminent“, sa kojom je ugovorena izrada projektne dokumentacije i izvođenje radova na zamjeni transformatora u pomenutim postrojenjima 35/10 kV po sistemu „ključ u ruke“. Boris Babović, šef Službe za održavanje trafostanica, kaže da se investiranjem u ove važne elektroenergetske objekte za distributivni sistem potvrđuje orijentisanost CEDIS-a ka razvoju i investicionim aktivnostima, te da stari transformatori koji su bili u funkciji gotovo četiri decenije, neće „ići u staro gvožđe“, već će se detaljno ispitati i služiti za rezervu.

Već su zamijenjeni trafoi u TS „Gorica C“, pa je bolji napon dobio dio Zlatice, kao i Mosor, Peuta, Smokovac, Gornja i Donja Vrbica, dio Meduna, Rogami, Miletine njive, Vranjske njive, dio Veljeg brda, Cerovice, Zavala, Liša, Radeća, Markovići, Lopate, Vukovići, Gola strana i dio naselja oko TS 220/110 kV „Zagorič“.

Zamijenjen je i trafo u TS „Stari Obod“, a benefite od te investicije imaće Donje Polje, Gruda, Podgranicom, dio ulica: Njegoševa, Bajova, Dečanska, Zmajeva, Petra Lubarde, Vuka Mićunovića, Vojvode Batrića, V proleter-ske, Balšića Pazar, te ustanove i preduzeća: Rezidencija Predsjednika države, Ministarstvo kulture, Štamparija,

Zamjena trafoa u TS „Stari Obod“

Policija, hotel Grand, Cetinjski manastir, a zatim i pri-gradska naselja: Crna greda, Obzovica, Vrela, Ugnji, Oči-nići, Gluhi Do i Prekornica.

Novi transformator ugrađen je i u TS „Ponari“, a preo-stale trafostanice biće završene do kraja mjeseca.

Služba za održavanje TS 35/x kV i kablova

Sistem se sprema za zimu

Dinamičan sistem kakav je distribucija električne energije, podložan je promjenama pod dejstvom raznih faktora, pa njegova pouzdanost i kvalitet isporuke električne energije zahtijevaju kontinuiran preventivni rad na održavanju postrojenja.

Stoga se pred zimsku sezonu intenziviraju aktivnosti na pripremi mreže za nepovoljne vremenske uslove i povećan broj korisnika.

Boris Babović, šef Službe za održavanje TS 35/x kV i kablova, kaže da su u toj službi trenutno posvećeni realizaciji Plana održavanja za 2018. godinu koji obuhvata reviziju i remont opreme u postrojenjima TS 35/x kV na sjeveru Crne Gore, u cilju poboljšanja pogonske spremnosti energetske objekata pred zimsku sezonu.

-U toku je revizija postrojenja TS 35/10 kV na području pljevaljske opštine, a u narednom periodu pripremamo reviziju i remont opreme u trafostanicama na Žabljaku, u Nikšiću, Rožajama, Beranama, Petnjici, Andrijevići, Plavu, Gusinju, Bijelom Polju, Mojkovcu i Kolašinu.

Uoči novogodišnjih praznika planiramo i dodatnu aktivnost na obilasku i reviziji postrojenja u zimskim turističkim centrima, Žabljaku i Kolašinu – kazao je Babović i dodao:

-Planiramo, takođe, da stare prekidače u 35 kV mreži u TS 35/10 kV „Nedakusi“ u Bijelom Polju zamijenimo modernim i savremenim prekidačima, čime ćemo povećati pouzdanost i kvalitet napajanja pripadajućih korisnika, a periode beznaponskog stanja svesti na najmanju mjeru.

Babović navodi i da su učestvovali u tenderskim komisijama, stručnom nadzoru i Komisiji za tehnički prijem na investicionom projektu zamjene starih transformatora novim trafoima iste snage u TS 35/10 kV: Njegovuđa, Gradac, Mataruge, Plužine, Unač, Brezna, Šavnik, Odžak, Guke, Rožaje, Zeleni, Plužine, čime je uvećana knjigovodstvena vrijednost tih energetske objekata i

Priprema TS "Gradac" u Pljevljima

podignut nivo pouzdanosti i sigurnosti napajanja korisnika električne energije.

-Osim redovnih, planiranih aktivnosti na održavanju tolikog broja energetske objekata, neminovno je i da se naši zaposleni angažuju u situacijama kada usljed problema na mreži nastaju kvarovi koji se moraju otkloniti u što kraćem vremenskom periodu, bez obzira na vremenske uslove. Takođe, ekipe naše službe su nezamjenjiva pomoć Sektoru za investicije prilikom izgradnje novih objekata i njihovog uključivanja u elektroenergetski sistem – istakao je Boris Babović.

Već sada prave planove za narednu godinu, što je uobičajeni ritam rada, pa će tako, po ustaljenoj praksi, u prvom polugođu raditi remonte primorskih i centralnih trafostanica, a u toku ljeta pratiće turističku sezonu.

REGION 2

Održavanje objekata po planu

Zaposleni u Službi održavanja Regiona 2 (Podgorica, Cetinje, Danilovgrad) su ljetos bili potpuno posvećeni realizaciji Plana održavanja elektroenergetskih objekata na ovom konzumnom području. Tako je u podgoričkoj opštini na 10 kilovoltnim dalekovodima zamijenjeno 45 armirano-betonskih stubova, 10 drvenih i četiri čelično rešetkasta, kao i šest rastavljača. Pored toga, na ovim elektroenergetskim objektima često se intervenisalo zbog proboja izolatora i katodnih odvodnika prenapona usljed atmosferskih pražnjenja.

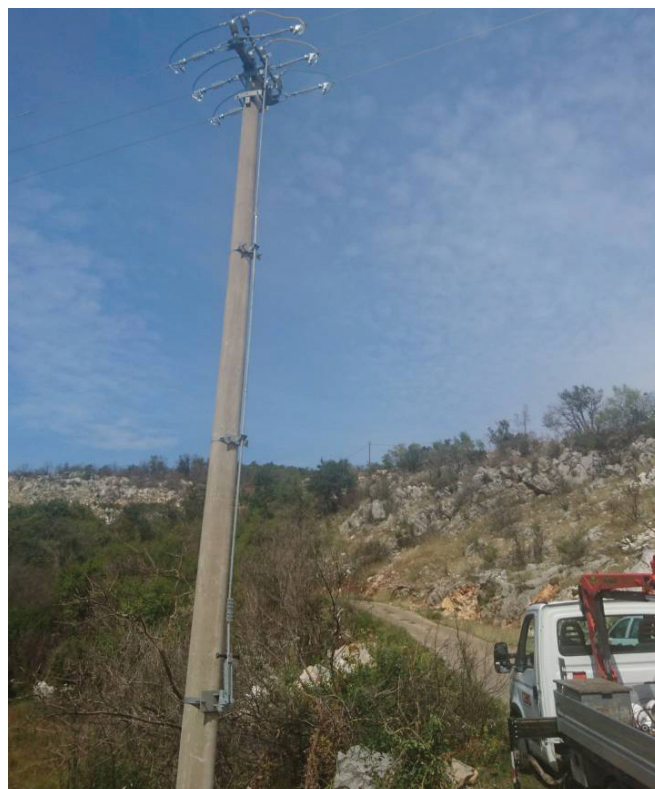
Nikiola Živković, šef Službe održavanja, kaže da će i u narednom periodu intenzivno raditi na dalekovodima kako bi se što bolje pripremili za predstojeću zimsku sezonu.

-Trenutno se farbaju stubovi na 10kV dalekovodima "Lutovo" i "Podgorica iz Danilovgrada", na kojima će se u narednom periodu mijenjati izolatori i ugrađivati silikonski, shodno Planu održavanja za ovu godinu – kazao je Živković.

Prema njegovim riječima, i u Danilovgradu je ugrađeno šest armirano-betonskih i osam drvenih stubova na 10 kilovoltnim dalekovodima, kao i tri rastavljača. Do kraja godine, pored DV 10 kV "Podgorica iz Danilovgrada", rekonstruisaće se i dalekovod "Slap" na kojem će se zamijeniti dotrajali stubovi a ostali ofarbati. U planu je i da se prosiječe rastinje u trasi dalekovoda.

-Najveći broj kvarova i ispada dalekovoda nastaje zbog proboja keramičkih izolatora, tako da je Planom održavanja predviđeno da se prilikom rekonstrukcije dalekovoda umjesto tih izolatora ugrađuju silikonski – istakao je Živković.

Ovog ljeta nije zapostavljena ni cetinjska opština gdje je na 10 kilovoltnim dalekovodima "Bata" i "Bijele Po-

Zamjena rastavljača na DV "Kržanja"

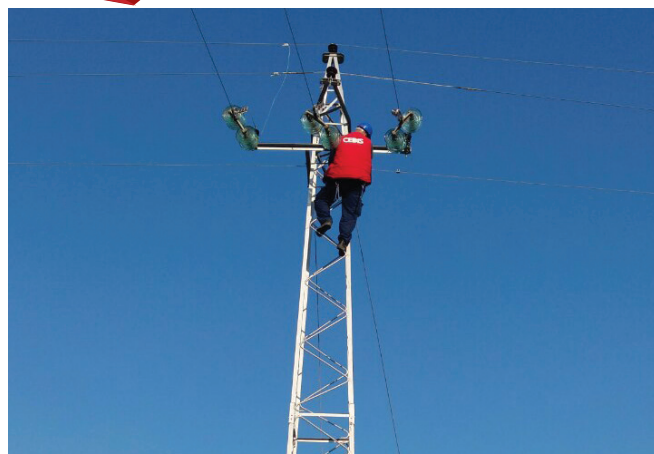
ljane" zamijenjeno desetak dotrajalih drvenih stubova i ugrađena dva čelično rešetkasta, dok je u Tuzima ugrađeno šest armirano-betonskih stubova i zamijenjeno 16 drvenih.

A u cilju poboljšanja performansi distributivnog sistema u Regionu 2 se prethodnih mjeseci marljivo radilo i na niskonaponskim mrežama. Samo u Podgorici je u sklopu rekonstrukcije NN mreža ugrađeno preko 100 armirano

– betonskih stubova i oko 2.000 metara samonosivog kablovskog snopa različitih presjeka. Pored toga, kroz havarijske situacije zamijenjeno je i 30 drvenih stubova, dok je na niskonaponskim mrežama na području Danilovgrada ugrađeno 120 armirano-betonskih stubova i 70 drvenih, te preko tri hiljade metara samonosivog kablovskog snopa raznih presjeka.

Zaposleni u Službi održavanja stigli su da ovog ljeta i u cetinjskoj opštini na niskonaponskim mrežama ugrade 50-tak armirano-betonskih stubova, 10 čelično-rešetkastih i 10 drvenih. Takođe je ugrađeno preko 9.000 metara samonosivog kablovskog snopa na mrežama “Njeguši”, “Meterizi”, “Dubova”, “Poseljani” i “Očevići”. Nikola Živković kaže da su, takođe, obišli i iskontrolisali preko 200 trafostanica u Podgorici iz kojih su uzeti i uzorci ulja iz transformatora radi uzorkovanja i analize PCB (polihlorovani bifenili), tj. utvrđivanja ekološke prihvatljivosti ove opreme.

Zamjena rastavljača na čelično-rešetkastom stubu

I u narednim mjesecima nastaviće radove na već započetim i početi rekonstrukciju drugih objekata, u skladu sa Planom održavanja za 2018. godinu.

Akcija dobrovoljnog darivanja krvi na Žabljaku

Prikupljeno 19 jedinica

Sliku Žabljaka ovog ljeta uljepšali su članovi Kluba dobrovoljnih davalaca krvi CEDIS-a iz tog grada koji su 21. avgusta organizovali akciju dobrovoljnog darivanja krvi.

Akciji se odazvalo 25 humanista, a krv je dalo njih 19. Ovo je druga akcija dobrovoljnog darivanja krvi od osnivanja Kluba dobrovoljnih davalaca krvi Crnogorskog elektrodistributivnog sistema, a u planu je da Klub djeluje i u drugim opštinama u kojima posluju djelovi CEDIS-a i na taj način promoviše kulturu dobrovoljnog darivanja krvi.

Ova humana aktivnost organizovana je u avgustu kad su doze najpotrebnije jer je ljeti, zbog godišnjih odmora, odziv davalaca znatno manji.

Naši humanisti zadovoljni su što su u prilici da nekome pomognu i jedinstveni u stavu da ovakvih akcija treba da bude što više. Solidarnost sa ljudima u nevolji i darivanje tečnosti koja život znači daje im najljepši osjećaj.

REGION 4

Napajanje u sezoni bolje nego ranije

U cilju stabilnog funkcionisanja distributivnog sistema tokom ljetnje turističke sezone koja je donijela znatno veću potrošnju električne energije, zaposleni u Službi održavanja Regiona 4 potrudili su se da otklone sve slabe tačke na mreži, uočene tokom ljeta 2017. godine.

Tako su u Ulcinju, pripremajući se za turiste, položili tri nova podzemna kabla na niskonaponskoj mreži „Igman-ske zgrade“ prema pekari „Evropa“, dužine oko 500 m, umjesto postojećeg kabla koji je prošle godine usled opterećenja tokom ljeta izazivao prekide u napajanju na bulevaru kod kružnog toka u samom centru grada.

-Jedan dio NN mreže „Totoši“ prebačen je na niskonaponsku mrežu „Maršal Tito“ i na taj način se rasteretila TS 10/0,4 kV „Totoši“, koja je prošlog ljeta bila opterećena 104,13 odsto. U TS 10/0,4 kV „Pinješ 2“ su zamijenjena dva opterećena transformatora 630 kVA sa dva nova trafoa 1000 kVA – ističe **Zoran Vučetić**, šef Službe održavanja Regiona 4.

Prema njegovim riječima, u prethodnom periodu rekonstruisana je i NN mreža „Ada parking“, gdje je razvučeno 600 m samonosivog kablovskog snopa, dok je na niskonaponskoj mreži „Ada most“ razvučeno oko 500 m SKS-a, kako bi se rasteretili postojeći NN izlazi i dovela u red tehnički nepropisna mreža prema ušću Ade.

Pred početak sezone je, u sklopu investicija, u naselju Štoj izgrađena nova NDTS 10/0,4 kV, 1000 kVA „Femići“ u blizini postojeće stubne trafostanice 10/0,4 kV, 250 kVA „Femići“, a umjesto dotrajale BTS „Madžo 2“ izgrađena je nova NDTS 10/0,4 kV .

Vučetić informiše da je u problematičnom naselju Đerane kad su naponske prilike u pitanju, izgrađena nova NDTS 10/0,4 kV , 1000 kVA „Đerane paša“, a u ulici D-1 umjesto postojeće BTS 10/0,4 kV , 630 kVA „Đerane 2“,

Rad na NN mreži u Ulcinju

izgrađena je nova NDTS 10/0,4 kV, snage 1000 kVA.

-Služba održavanja je ispratila ove investicije, na način što smo odmah nakon izgradnje NDTS „Đerane paša“ položili dva nova kabla PP00-A 4x240 mm² ukupne dužine oko 800 m, kako bi se rasteretila NDTS 10/0,4 kV „Đerane“, koja je tokom ljeta 2017. godine dostizala opterećenje 131,7 odsto. Sve ovo je doprinijelo stabilnom napajanju prigradskog dijela Ulcinja, a posebno je važno bilo puštanje u rad novoizgrađene TS „Novi Ulcinj“ pred početak sezone, koje je omogućilo da se rastereti postojeća TS 35/10kV „Grad“ i da grad Ulcinj sa 20 000

Nelegalna spojnica u jednom od ulcinjskih naselja

stanovnika dočeka spremno oko 120 hiljada turista u „špicu“ sezone – istakao je Vučetić i dodao:

-Moram pomenuti nekontrolisanu nelegalnu izgradnju u našoj opštini koja prouzrokuje stalne probleme u napajanju električnom energijom, našto sam i ranije ukazivao. Tako je i ovog ljeta u ulici D1 na niskonaponskoj mreži „Đerane 2“ desetak noći gorio osigurač na vazdušnoj mreži prema Selovićima. Ustanovljeno je da je uzročnik havarije novi nelegalni luksuzni hotel.

Problema je bilo 08. avgusta i u TS 35/10 kV „Velika plaža 1“, ali je zajedničkom brzom intervencijom zaposlenih u Službi održavanja 35 kV iz Podgorice i ekipe iz Ulcinja kvar otklonjen iste noći na način što su zamijenjena dva potporna izolatora na 35 kV strani i dva provodna na 10 kV strani, a postrojenje kompletno očišćeno i ispitano.

Takođe su 10. avgusta tokom noći bez napajanja ostali korisnici koji se električnom energijom snabdijevaju sa TS 10/0,4 kV „Pristan potok“, gdje su usled opterećenja izgorele veze između transformatora i NN bloka. I ovaj problem je brzo saniran, ali da bi se trajno riješio, mora se osposobiti stara TS 10/0,4 kV, koja se nalazi u neposrednoj blizini.

Nekoliko noći je pregorijevao osigurač i na STS 10/0,4

kV „Kuzmani“, gdje su nelegalni objekti ugrozili napajanje mještana u tom dijelu Štoja, ali dobra vijest je da uskoro treba da se pusti u pogon novoizgrađena STS 10/0,4 kV „Kuzmani 2“ koja će znatno relaksirati taj dio lokalnog elektrodistributivnog sistema.

-Redovno smo pratili opterećenje 10 kilovoltnog dalekovoda „Ada-Reč“ koji napaja 22 TS 10/0,4 kV. Raduje što se očekuje rješavanje ovog problema već sledeće godine, kada je planirano polaganje tri nova 10 kV voda, koji će ovaj izvod znatno rasteretiti – rekao je Vučetić još jednom podvukavši da je ovog ljeta snabdijevanje električnom energijom u Ulcinju bilo znatno kvalitetnije i sigurnije nego prethodnih godina, što nije plod kratkoročnih aktivnosti, nego dugogodišnjih napora i pažljivog planiranja.

BAR - PROBLEMI U NAPAJANJU ZBOG NELEGALNE GRADNJE

Što se tiče barskog konzuma, problema u napajanju u „špicu“ sezone bilo je samo u djelovima grada gdje je nelegalna gradnja uzela maha. Tako je u naselju Dobre vode bilo određenih problema sa trafostanicama 10/0,4 kV „Ponta 1“ i „Ponta 2“, na kojima se pratilo opterećenje, pa se dio potrošača prebacivao na druge neopterećene izlaze.

A u cilju što sigurnijeg snabdijevanja u toku turističke sezone prethodno je na STS 10/0,4 kV „Marin ploča“ postavljen transformator snage 250 kVA umjesto trafoa od 160 kilovoltampera.

-Služba održavanja je u TS 10/0,4 kV „Dubrava 2“ ugradila još jedan transformator 630 kVA i tako rasteretila postojeći trafo, što je i bilo predviđeno Planom investicija Sektora za razvoj.

Na NN mreži „Petovića zabio“ rasterećen je opterećeni izlaz prema hotelu „Vidikovac“, tako što je dio potrošača prebačen na drugi NN izlaz.

Praćena su opterećenja transformatora u montažno-betonskim trafostanicama „Pod lozom“, „Illino stajalište“, „Mišići“ i STS „Đurmani“ – istakao je Vučetić naglasivši da je ipak najviše problema bilo u Čanju, gdje su zbog preopterećenja goreli osigurači u četiri trafostanice a transformatori radili u preopterećenom režimu. Tokom avgusta ovdje se dežuralo svake noći, a dodatni pro-

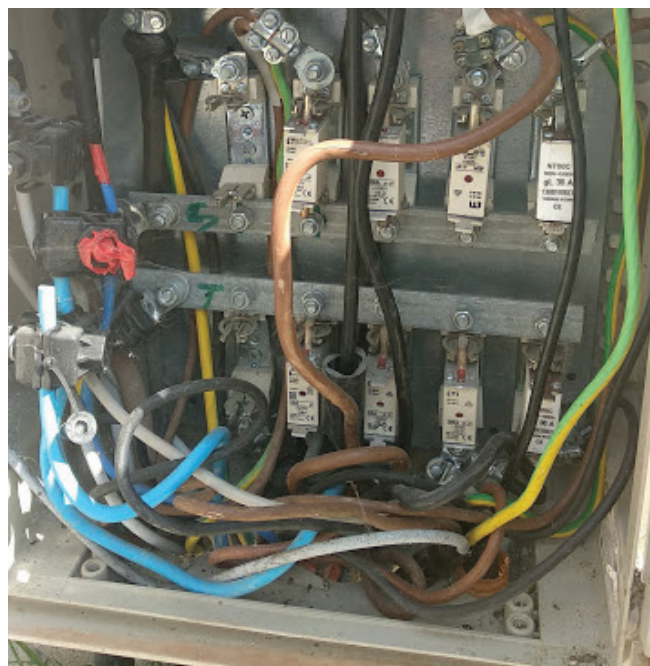
blem našim ekipama je predstavljao otežani saobraćaj i zastoji na pojedinim dionicama.

BUDVA SPREMNO DOČEKALA SEZONU

Metropola crnogorskog turizma je spremno dočekala ovogodišnju ljetnju sezonu, kad je u pitanju napajanje električnom energijom.

-Nije bilo većih problema u toku sezone, osim preopterećenja dijela niskonaponske mreže „Buljarica“, gdje je položeno 90 m kabela presjeka PP00-A 4x150mm², a potom i dva dva kabela od po 385 m PP00-A 4x240mm², te takođe 385 m kabela PP00-A 4x150mm², pa je navedeni dio mreže rasterećen. Uoči sezone rađena je i rekonstrukcija niskonaponske mreže „Babin do“ koja je prethodnog ljeta bila preopterećena i zadavala probleme našim ekipama. Tada su položena dva kabla PP00-A 4x 240mm² u dužini od 260 m – ističe Vučetić i dodaje: --Izvršeno je preko investicija propuštanje trafostanice 10/0.4 kV „Bentonit 2“ sa dva transformatora snage 630 kVA i uklapanje u 10 kV mrežu, što je sve skupa od velikog značaja za dio potrošača Buljarice koji su dobili kvalitetnije i sigurnije napajanje električnom energijom. Iz navedene trafostanice dato je napajanje i za potrebe Sea dance festivala.

Vučetić informiše da se i za 2019. godinu planiraju obi-

Nelegalni ormar sa pocinčanim trakama umjesto bakarnih sabirnica

mni radovi kako bi se poboljšao kvalitet napajanja električnom energijom korisnika sa područja Regiona 4 tokom turističke sezone.

REGION 5

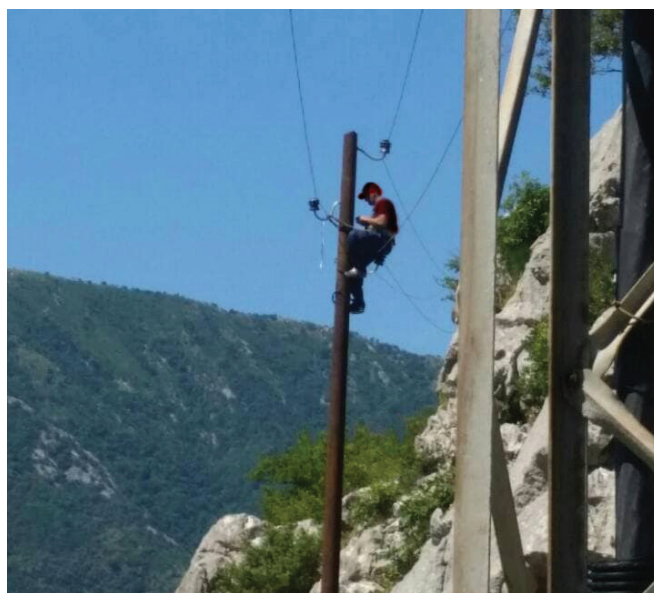
Sezona dobro prošla

Distributivna mreža u turističkim centrima na području Regiona 5 dobro je pripremljena za ovogodišnju turističku sezonu pa nije bilo većih problema u napajanje električnom energijom, osim nekoliko kratkotrajnih prekida usljed vremenskih neprilika koji su brзом intervencijom naših ekipa odmah riješeni.

- Imperativ posla nalaže nam da obezbijedimo kvalitetno i sigurno snabijevanje električnom energijom u toku ljetnje turističke sezone, pa u tom cilju sprovodimo brojne aktivnosti na održavanju i revitalizaciji mreže. Tako smo i ove godine do početka ljeta, između ostalog, rekonstruisali više trafostanica 10/0,4kV, zamijenili dotrajale kablovske glave na 10 kilovoltnim kablovima u hercegovačkom konzumu, kao i dotrajale kablovske - razvodne ormare na područjima gdje su se očekivala najveća opterećenja, te stare drvene stubove na pojedinim niskonaponskim mrežama, na kojim su ugrađivani i samonosivi kablovski snopovi. Mijenjani su i oštećeni izolatori na čelično-rešetkastim i drvenim stubovima – podsjetio je Vuko Dabović, donedavno šef Službe za održavanje u ovom regionu, koji je, inače, od 01. oktobra imenovan na novu funkciju u kompaniji.

On je istakao da se pored tih planiranih radova, po pravilu obavljaju i vizuelni, termovizijski i drugi pregledi elektroenergetskih objekata, kako bi se dodatno kontrolisala ispravnost postrojenja i preduprijedili eventualni kavarovi, koji u sezoni mogu izazvati probleme turističkim poslenicima i dovesti do nezadovoljstva građana.

-U cilju što brzeg intervenisanja i otklanjanja problema na mreži, Služba održavanja je u toku sezone organizovala rad u dvije smjene, a da bi se izbjegla duža beznaponska stanja u svim djelovima mreže, planski radovi i isključenja svedeni su na minimum. Ekipе su bile raspoređene na nekoliko punktova u regionu, zbog ekstremnih gužvi u saobraćaju, kako bi se optimizovalo vrijeme i što brže stiglo do mjesta kvara. Takođe su se redovno obilazila postrojenja i kontrolisalo opterećenje, te provjeravali trafo boksovi gdje je to bilo potre-

Intervencija na DV stubu

bno – istakao je Dabović.

Sve to je, kazao je, urodilo plodom, pa se može reći da je napajanje el. energijom u sezoni bilo stabilno.

-Jedino je usljed udara groma došlo do oštećenje transformatora na jednoj STS u Tivtu, ali je on rekordno brzo zamijenjen, kao i do požara na TS 10/0,4kV u Baošićima, gdje su brзом intervencijom zamijenjeni svi oštećeni dijelovi i uspostavljeno stabilno napajanje. Takođe je usljed nevremena dolazilo do povremenih prekida u napajanju seoskih područja u zaleđu Herceg Novog i Kotora, koji električnu energiju dobijaju preko dugačkih 10 kV dalekovoda, ali su i ti kvarovi vrlo brzo otklanjani, kao i nekoliko oštećenja na 10 i 0,4, kV mrežama, uglavnom u Kotoru – rekao je Vuko Dabović, pohvalivši svoje ekipe, za koje je održavanje mreže i objekata redovan, gotovo rutinski posao, ali mu pristupaju vrlo odgovorno i posvećeno, jer je prioritet kolektiva usmjeren ka stalnom popravljaju naponskih prilika u ovim crnogorskim opštinama.

Posla napretek

Iako u iščekivanju ljetnje turističke sezone zaposleni u CEDIS-u vrijedno rade na preventivnoj pripremi elektroenergetske mreže, u pojedinim opštinama teško je izbjeći određene probleme, u prvom redu zbog velikog broja nelegalnih objekata koji su priključeni "na divlje" i stvaraju preopterećenje.

U Regionu 4 najviše problema ovoga ljeta bilo je u Čanju. „Ekipe su danonoćno radile na smanjenju opterećenja u trafostanicama naponskog nivoa 10/0.4 kV. Pa ipak je dolazilo do preopterećenja koje je prouzrokovalo kvarove, tako da je dosta posla bilo na zamjeni klem, osigurača, na opravi podzemnih kablova i slično“, kazao nam je **Dino Međedović**, monter iz Bara koji je radio na tom dijelu mreže.

„Na trafostanicama "Kaptaža" i "Markičići" radili smo naizmjenično isključenje trafostanica pa smo kod njih gotovo 24 sata imali po jednog električara. Vrijedi pomenuti i javno pohvaliti "četverac" iz Sutomora, kolege Milenka Obradovića, Aleksandra Radosavovića, Dragana Jovanovića i Branka Stankovića koji su dali i poslednji atom snage da sezona dobro prođe“, ističe Međedović. Slična situacija je bila i na području Velikog Pijeska gdje je, takođe, „divlja gradnja“ narušila stabilno funkcionisanje sistema pa je bio potreban 24-tvoro časovni rad na mreži u određenim periodima, kako bi ona ostala stabilna. Preopterećenje je riješeno rasterećivanjem niskonaponske mreže sa jedne trafostanice na drugu, gdje god je to sistem kablova dozvoljavao.

„Najviše problema imali smo na trafostanici "Marin ploča", gdje smo, i pored velikih napora da sačuvamo trafo od pregorijevanja, imali neprijatnu situaciju sa "hotelijerima" koji su jedne večeri nasrnuli na ekipu i uz prijatne silom tjerali nas da uključimo redukovani niskonaponski izlaz na pomenutoj trafostanici. Nije došlo do incidenta zbog profesionalnosti naših radnika koji su situaciju smirili i posao završili. Naša „barska“ ekipa predvođena inženjerima Milanom Vojvodićem i Jenuzom Đečbitrićom, spremna je da svaki zadatak završi profesionalno i u rekordnom roku. Stalna komunikacija između zaposlenih i njihovih rukovodilaca ostvarivala se u bilo koje doba dana i noći i sa ponosom mogu reći da niko nije gledao na sat i svi smo davali sve od sebe da

preguramo sezonu“, zaključio je Međedović.

Kada je u pitanju područje Kotora, Tivta i Herceg Novog, ljetnja turistička sezona protekla je relativno mirno i bez većih problema, osim Kotora, gdje je dolazilo do oštećenja na 10 kV i 0.4 kV mreži, zbog grmljavine i vremenskih nepogoda.

„U julu se desio kvar na dalekovodu 10 kV „Grbalj 1“. Na jednom od stubova oštećen je izolator a na kraju jednog odcjepa izgorio je trafo na trafostanici "Ercegovic". S obzirom da se sve ovo dešavalo u večernjim satima, kao ispomoć našoj ekipi stigao je Nikola Dabović inženjer iz Herceg Novog. Sa njim smo ispitali mrežu megerom, uz veoma slabu vidljivost, praktično po mraku. Ovoga ljeta smo zamijenili i trafoe na trafostanicama "Vidikovac", "Cikic", "Naljezići" i "Vranovići" jer je njihova snaga bila na limitu. Moram pomenuti da je veliki doprinos u julu dao kolega **Blažo Subotić** koji je, osim poslova održavanja, radio i na poslovima realizacije investicija. Ovaj naš nimalo lak posao, sa svojih pedeset osam godina, i dalje, bez premca, radi kolega monter **Risto Radenović**. Njemu se povjeravaju najteži i najsloženiji monterski radovi na terenu i uvijek smo sigurni da će biti najkvalitetnije završeni“, govori o prteklom ljetu i iskustvima koje je ono donijelo monter iz Kotora **Drago Ševaljević**.

Objekti CEDIS-a ponovo na meti

Nestalo ulje iz tri trafostanice

Početkom septembra nepoznata lica su ponovo napala elektroenergetske objekte Crnogorskog elektrodistributivnog sistema na području Berana i Andrijevice i ukrala trafo-ulje iz trafostanica "Gradišnica", "Štitari 2" i "Rujišta". Rad energetske transformatora bez trafo ulja prouzročio je kvar dva transformatora i prekide u napajanju na dalekovodima 10 kV "Kralje" u Andrijevi i "Zaostro" u Beranama.

Ovo nije prvi put da objekti CEDIS-a budu na meti lopova, a rezultat tih nedjela, pored velike materijalne štete za našu kompaniju, je znatno smanjenje pouzdanosti u napajanju potrošača na tim područjima koja ostaju bez električne energije sve dok se objekat ne dovede u ispravno stanje, što ponekad može da potraje i do 48 sati. Međutim, od materijalnog gubitka još je teža činjenica da počinioci ovih nedjela i sebe i druge izlažu životnoj opasnosti, jer "skidaju" opremu sa objekata koji su pod naponom. Naročito brine kontinuirano havaranje istih objekata, a počinioci se ne otkrivaju i sankcionišu, iako CEDIS sprovodi sve zakonom propisane mjere kako bi zaštitio svoju imovinu i omogućio korisnicima uredno napajanje električnom energijom.

Stubna trafostanica "Gradišnica" havarisana je četiri puta, dok je tokom prethodna dva mjeseca zabilježeno još pet sličnih slučajeva na području Regiona 3 (Berane, Andrijevice, Rožaje, Gusinje, Petnjica). Aktuelni napadi na trafostanice "Rujišta", "Gradišnica" i "Štitari 2" su broj krađa podigle na preko 50, koliko ih je evidentirano tokom prethodne tri godine na tom području.

CEDIS je nadležnim službama prijavio i ove slučajeve i podnijete su krivične prijave protiv NN lica.

Zaista je dugačak spisak ukradene opreme, a na meti kradljivaca najčešće su bakar iz transformatora i vodova, transformatorsko ulje, kao i L – profili sa stubova distributivne mreže, te vrata i prozori na trafostanicama. Činjenica je da se oni u taj "poduhvat" upuštaju za

Havarisani transformator STS "Gradišnica"

relativno male pare i da pored toga što sami "stavljaju glavu u torbu", konstantno remete redovno napajanje električnom energijom i nanose materijalnu štetu koja znatno prevazilazi njihovu eventualnu dobit.

Da bi se suzbilo neovlašćeno djelovanje na elektroenergetskim objektima a lopovi priveli licu pravde i, što je još važnije, možda sačuvali ljudski životi, našoj kompaniji je neophodna pomoć nadležnih institucija, kao i građana na koje CEDIS još jednom apeluje da najbližoj policijskoj stanici ili našoj dežurnoj službi prijave ukoliko primijete takve visokorizične radnje, jer smo oštećeni svi zarad male koristi onih koji, kako pretpostavljamo, djelove ukradene opreme preprodaju na tržištu sekundarnih sirovina.

Crnogorski elektrodistributivni sistem će nastaviti da sprovodi sve zakonom propisane mjere da bi zaštitio svoju imovinu i omogućio korisnicima uredno napajanje električnom energijom.

Konferencija o crnogorskoj energetici

Jaka energetika – jaka i ekonomija

U organizaciji Biznis akademije Vijesti, a pod pokroviteljstvom Ministarstva ekonomije i u saradnji sa CEDIS-om, EPCG, Rudnikom uglja i CGES-om, u Podgorici je 26.septembra održana konferencija “Sadašnjost i potencijali crnogorske energetike” na kojoj je prezentovano trenutno stanje u ovoj oblasti kroz analizu energetske potencijala i šansi za iskorišćavanje obnovljivih izvora energije, kao i kroz odnos energetike i ekologije, te kroz aktivnosti na poboljšanje napajanja i kvaliteta električne energije. Jedno od ključnih pitanja bilo je i budućnost uglja i termoenergetike u Crnoj Gori.

Konferencija je okupila relevantne subjekte iz ove oblasti, kako predstavnike državnih institucija i energetske kompanije, tako i predstavnike privatnog sektora i nevladinih organizacija.

-Ministarstvo ekonomije i Vlada Crne Gore fokusirani su na stalni razvoj i unapređenje naša energetike, valorizaciju energetske potencijala, a sve u cilju još bržeg održivog razvoja crnogorske ekonomije – istakla je, otvarajući konferenciju, ministarka ekonomije, Dragica Sekulić. Ona je podsjetila da je u septembru prošle godine, poslije 35 godina pauze, priključen na sistem CGES-a novi proizvodni objekat, vjetroelektrana Krnovo, koja je povećala instalisanu snagu proizvodnje za sedam odsto.

-Država je u maju ove godine vratila svoj udio u matičnoj EPCG, a u julu ove godine objedinjen je energetski kompleks u Pljevljima (TE „Pljevlja“ i Rudnik uglja) nakon višedecenijskih pokušaja i namjera. Tokom narednog mjeseca očekujemo priključenje milionitog kilovata proizvodnje u elektroenergetski sistem. Pri kraju su radovi na podmorskom kablju između Crne Gore i Italije, a pri kraju je i tender za izdavanje državne zemlje za izgradnju prve solarne elektrane koja neće biti u sistemu podsticaja – navela je Sekulić i dodala:

-Uspješno primjenjujemo treći energetske paket i investiciono okruženje u oblasti energetike u Crnoj Gori se ni u čemu ne razlikuje od investicionog okruženja zemalja Evropske unije. Crnogorsku energetiku smo osvježili mladim i obrazovanim ljudima, a da je energetika najperspektivnija grana naše ekonomije ukazuje permanentno interesovanje studenata za taj smjer na Elektrotehničkom fakultetu. Vizija novih ljudi u sektoru energetike u kombinaciji sa iskustvom starijih kolega može zaista obezbjediti prosperitet u ovom sektoru.

PRVI PANEL: Energetske potencijali i šanse za korišćenje OIE, energija i ekologija

Nikola Vujović, državni sekretar za energetiku, kazao je na prvom panelu da Crna Gora na najbolji mogući način sprovodi politiku u oblasti OIE, ali da trenutni rezultati ne znače da se treba stati sa ovim razvojem, već samo stimulans da se u narednom periodu ti potencijali iskoriste još bolje. Završeno je 13 mHE, u koje je ukupno investirano preko 40 miliona eura i otvoreno 80 radnih mjesta na sjeveru države, a trenutno je u toku izrada analize koja će pokazati ukupan udio obnovljivih izvora i kako će se ubuduće planirati energetska politika.

Predstavnica Ministarstva održivog razvoja i turizma,

Branka Cmiljanović, istakla je da je primarni zadatak u borbi za ekološki zdravije i humanije uslove života zaštita životne sredine, ali i racionalno korišćenje prirodnih resursa koji moraju biti u skladu sa principima očuvanja životne sredine i održivog razvoja.

Rukovodilac Direkcije za razvoj EPCG, **Ivan Mrvaljević** je za narednu godinu najavio revitalizaciju tri velike elektrane, a zatim i detaljne analize, vezano za izgradnju HE Komarnica i HE Kruševo, kao i učešće EPCG u izgradnji vjetroelektrane na Krnovu koja će bez podsticaja raditi na tržišnim principima.

-Prvo što će nam projektant saopštiti početkom decembra, vezano za HE Komarnica, je da li je ekološki prihvatljiva koda normalnog uspora vode, koja neće ugroziti kanjon Nevidio ili na bilo koji način ostvariti negativne ekološke uticaje na projekat, a početkom decembra EPCG će imati i odgovore na sva pitanja koja se tiču distribucionih rješenja brane, tehničkih performansi elektrane, instalisane snage i godišnje proizvodnje hidroenergetskog objekta, istakao je Mrvaljević.

On je, takođe, naveo da u EPCG očekuju da će pobijediti njihov konzorcijum sa finskim investitorom, na tenderu Ministarstva ekonomije za izgradnju prve solarne elektrane u Ulcinju, bez državnih podsticaja, čime će dodatno biti diversifikovana proizvodnja električne energije, jer je pred Elektroprivredom izazov da ostane vodeći proizvođač električne energije u Crnoj Gori i da iskoristi potencijale u potpunosti.

Predsjednica Odbora direktora Crnogorskog operatora tržišta električne energije, **Maja Pavićević**, kazala je da ta kompanija ima značajnu ulogu u funkcionisanju tržišta električne energije, te da je, rukovodeći se tim smjernicama, Vlada odlučila da osnuje COTE, koji je odgovoran za upravljanje tim tržištem. Ona je navela da im je misija stvaranje uslova za omogućavanje konkurentnosti tržišta električne energije, sa međunarodnim standardima i pod jednakim uslovima za sve učesnike i da su toj misiji potpuno posvećeni.

DUGI PANEL: Budućnost uglja i termoenergetike u Crnoj Gori. Pouzdanost snabdijevanja električnom energijom

Na drugom panelu **Luka Jovanović**, direktor TE Pljevlja, najavio je ekološku rekonstrukciju postojećeg bloka TE do 2021. godine nakon 37 godina njenog rada, saopštivši da

se ne očekuju duži zastoji proizvodnje tokom rekonstrukcije, odnosno blok će se zaustaviti dva puta po tri mjeseca, jednom 2020. i jednom 2021. godine. Ovaj projekat, vrijedan 20 miliona eura, je izuzetno važan, ne samo radi zadovoljavanja standarda EU u ovoj oblasti, nego i zbog stvaranja uslova za toplifikaciju Pljevalja.

Ivan Mrvaljević je dodao da Elektroprivreda aktivno radi na pronalazenju rješenja za gradnju drugog bloka TE, ali da je ograničenje za finansiranje ovog projekta to što zbog stupanja na snagu strogih ekoloških standarda, članice OECD više ne finansiraju projekte na uglj. Sigurno je, podvukao je Mrvaljević, da će se donijeti najbolja tehnološko-ekonomska odluka, kao i to da su količine uglja za rad drugog bloka nesporne, a u slučaju paralelnog rada dva bloka, prvi će biti ograničen na 1,5 hiljada sati godišnje.

Izvršni direktor Rudnika uglja, **Slavoljub Popadić** rekao je da je kompanija izašla iz akumuliranog gubitka i da će uskoro biti u prilici da novom vlasniku EPCG, isplaćuje dividendu. On očekuje da će Rudnik raditi još 40 godina.

-Uglja ima dovoljno, jednostavno se mora voditi računa o ekonomskom interesu države. Slažem se da treba ispoštovati najstrožiji standard, ali se mora voditi računa da je termoelektrana još uvijek najstabilniji proizvođač energije u Crnoj Gori – kazao je Popadić.

Ivana Vojinović iz Ministarstva održivog razvoja i turizma kategorična je da propisi koji se donose i koji su doneseni na nivou Evropske unije, eksplicitno ne zabranjuju upotrebu uglja, već da, zapravo, ukazuju na održivu upotrebu uglja u energetske svrhe, odnosno smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte.

Upravo je ekološka rekonstrukcija prvog bloka termoelektrane, po njoj, dokaz da Crna Gora prati savremene trendove u zaštiti životne sredine, budući da će, toplifikacija eliminisati individualna ležišta i riješiti problem u ovoj sjevernoj opštini.

-Prva faza u realizaciji projekta toplifikacije jeste svakako i izgradnja nove mini gradske toplane na teritoriji opštine Pljevlja, koja bi trebalo da ukine postojeću gradsku toplanu u Skerličevoj ulici, koja je negdje identifikovana kao glavni gradski zagađivač – saopštila je Vojinović. Da će se stanje u Pljevljima promijeniti nada se i **Milorad Mitrović** iz NVO Breznica.

-Mi znamo da je zakonska granica za PM 10 čestice 35 dana u toku jedne kalendarske godine, u Pljevljima mi to imamo skoro 200 dana. Dakle nešto se mora uraditi ako ne mislimo da jednog dana svi Pljevljaci žive u Podgorici – kazao je on.

Rade Guverinić iz Rudnika mrkog uglja Berane kazao je da, iako imaju poteskoća u poslovanju, rudnik koji je dugo bio zatvoren ponovo radi i da su dosta doprinijeli razvoju grada.

TREĆI PANEL: Kvalitet snabdijevanja električnom energijom. Ulaganja u prenosnu i distributivnu mrežu

Generalni direktor direktorata za energetiku u Ministarstvu ekonomije, **Miodrag Čanović** je na trećem panelu istakao da se ciljevi Crne Gore u oblasti energetike poklapaju sa ciljevima Energetske zajednice, a riječ je o povećanju sigurnosti snabdijevanja energijom, privlačenju investicija u izgradnju energetske kapaciteta, povećanju korišćenja OIE, unapređenju energetske efikasnosti i razvijanju tržišne

konkurencije, na čemu se u prethodnom periodu predano radilo.

On je najavio da će podmorski kabel biti u funkciji naredne godine.

-Mi smo, kad je energetika u pitanju, jedna uspješna priča, a bićemo još uspješniji kad se pusti podmorski kabel. Treba da se povežemo sa jednim od najuspješnijih sistema u svijetu. Prepozanti smo kao mjesto sa kojeg mogu da se “pokupe” viškovi energije i kao mjesto gdje je neiskorišćen potencijal za OIE. Zato se danas pojavljuju investitori koji žele da u tržišnim uslovima grade elektrane – kazao je Čanović i dodao da se od ugovorenog kapaciteta energetske podmorskog kabla prema Italiji nije odustalo, ali je situacija na tržištu takva da planirani novi energetske objekti nijesu izgrađeni ni u Crnoj Gori ni u regionu, pa nema dovoljno energije za toliki kapacitet kabla.

Sporazum o povezivanju Italije i Crne Gore energetske kablom potpisan je sredinom novembra 2010. godine. Ukupna vrijednost projekta iznosi preko 800 miliona eura, a završetak radova planiran je do kraja 2018. godine

Branko Stojković iz Crnogorskog elektroenergetskog sistema (CGES), naveo je da se Projekat realizuje planiranom dinamikom, te da je postavljena jedna žila od 600 MW, dok će se druga žila, takođe od 600 MW, postaviti čim se stvore uslovi za to.

On je, takođe, istakao da CGES nastoji da svi dobiju el. energiju koja će imati nominalne parametre i da prekida u napajanju bude što manje. U tome i uspijevaju, jer konstantno prate kvalitet električne energije koji je na zadovoljavajućem nivou. Eksterna provjera kvaliteta prilikom puštanja u pogon VE Krnovo je to i potvrdila, a dobar rezultat na tom polju nije moguć bez dobre eksploatacije i stalnih investicija. Milica Knežević iz Regulatorne agencije za energetiku kazala je da je misija RAE da pomogne u procesu povećanja stepena kvaliteta. Donijet je akt o obezbjeđivanju minimuma kvaliteta a energetske subjekti će uskoro morati da poštuju pravila koja se odnose na kvalitet snabdijevanja, između ostalog, i to da ne smije biti prekida napajanja dužeg od 24 sata jer će u suprotnom korisnici sledovati finansijska nadoknada.

U zavisnosti od ostvarenih rezultata kompanije će imati podsticaje, ili podsticaja neće biti.

Sreten Gojković iz EPCG smatra da je kvalitet snabdije-

vanja i njihovih usluga na zadovoljavajućem nivou i da odgovara cijenama na računima za električnu energiju, što potvrđuje veoma mali procenat reklamacija u odnosu na broj korisnika. Ovo zahvaljujući značajnim investicijama u mrežu koje su bile preduslov za ispunjenje tog cilja.

-Novim Pravilima o minimumu kvaliteta snabdijevanja definisan je rok u kojem neće biti finansijskih obeštećenja kupaca zbog narušavanja Pravila u narednoj godini, što će takođe doprinijeti da mrežni operateri, kroz realizaciju investicija, dodatno povećaju kvalitet usluge – kazao je Gojković saopštivši da domaćinstva za električnu energiju duguju 125 miliona eura, pet miliona manje nego prošle godine, a ostali potrošači 49,5 miliona.

Na pitanje kako CEDIS doprinosi kvalitetu snabdijevanja odgovorio je **Ranko Vuković** koji je prvo podsjetio da je ukupna dužina distributivne mreže u Crnoj Gori preko 19 hiljada km, te da je zbog nepovoljne geografije mali udio kablovskih vodova, a nepovoljna je i struktura mreže, jer imamo svega 35 trafostanica na 100 km², što je nedopustivo malo u odnosu na razvijene zemlje. Ukazao je i na činjenicu da se broj korisnika u posljednjih deset godina povećao za 30 odsto, toliko i potrošnja pa je pred CEDIS-om težak zadatak – da ispuni propisane standarde u ovoj oblasti.

U jednom periodu gotovo da nije bilo nikakvih ulaganja u distributivni sistem, osim pukog održavanja, da bi se ta situacija značajno promijenila 2007.godine, kada je, kako je kazao, počeo značajan investicioni ciklus. Pored Projekta modernizacije mjerenja potrošnje el. en., u svakom gradu na Crnogorskom primorju izgrađena je nova TS 35/10kV, a Podgorica je dobila PG 5, dok su PG 3 i PG 4 potpuno rekonstruisane. Izgrađena je nova TS 35/10kV u Danilovgradu, dvije u Nikšiću, kao i veliki broj trafostanica naponskog nivoa 10/0,4kV. Rezultat je smanjenje gubitaka električne energije sa preko 20 procenata na 14,9 odsto u 2017.godini.

-U CEDIS-u nam je trenutno prioritet revitalizacija SN I NN mreže, posebno amortizovanih vazdušnih 10 i 0,4kV vodova. To je i izazov kad je u pitanju kvalitet napajanja i standardi u toj oblasti koji su veoma strogi, što je CEDIS prepoznao pa je u svom trogodišnjem investicionom planu predvidio ulaganja u iznosu od 30 miliona u ovaj dio sistema, što je razlog za optimizam, kad je u pitanju dostizanje propisanog

kvaliteta snabdijevanja el. energijom – kazao je Vuković. **Marko Radulović**, direktor Direktorata za energetska efikasnost je istakao da energetska efikasnost ima značajan uticaj na politiku električne energije, jer optimizacijom potrošnje energije i te kako utičemo na korišćenje energetskih resursa i indirektno podižemo i kvalitet električne energije. On je podsjetio na više projekata Ministarstva ekonomije koji su imali za cilj značajno smanjenje energetskih potreba objekata, kao i na projekte podrške građanima u stvaranju energetski efikasnih domova.

-Mi smo krajem prošle godine kroz projekat Biznis karavan obišli sve opštine i uvidjeli probleme i svakodnevne izazove, među kojima je i korišćenje električne energije. Naime, posebno u ruralnim područjima kvalitet el. energije nije na zadovoljavajućem nivou. U saradnji sa CEDIS-om realizovaćemo veliki projekat sa ciljem da se poboljša kvalitet napajanja, umjesto da se otklanjaju kvarovi. U toj kompaniji su odlučni da ispune zacrtane planove, a o ostvarenim rezultatima na realizaciji projekta i očekivanom popravljaju parametara konstantno ćemo informisati crnogorsku javnost – obećao je Radulović.

Korak ka boljem praćenju minimuma kvaliteta električne energije je uvođenje SKADA sistema, što je jedan od prioriteta CEDIS-a. Prvi preduslov je modernizacija mjerenja potrošnje, a u tom cilju je i revitalizacija TS 10/0,4kV, kao i razvlačenje optike našom mrežom, te implementacija OIE, a sve zajedno dobra osnova za uvođenje pametnih mreža. Zatvarajući konferenciju ministarka Sekulić je poručila da su otvoreni za sve predloge i sugestije u cilju konsolidovanja energetskog sektora i dostizanja propisanih standarda.

Sportski susreti zaposlenih CEDIS-a i EPCG - Budva 2018

U duhu fer borbe, druženja i dobre zabave

Sportski susreti zaposlenih CEDIS-a i EPCG protekli su u znaku fair play-a u nadmetanjima, a van sportskih terena u znaku druženja i dobre zabave. Budva je od 19. do 21. septembra opravdala očekivanja i organizatora i oko 600 učesnika. Susrete je otvorio predsjednik Odbora direktora Elektroprivrede **Đoko Krivokapić** koji je, između ostalog, istakao kako su ovakvi susreti dobra prilika da se njeguju i razvijaju prijateljstvo i međuljudski odnosi, te da ovaj predah čini da se kompanija doživljava kao porodica a ne samo mjesto gdje se zarađuje za život. On je naglasio da su prošle godine zaposlenima obećali još bolje uslove i da su obećanje ispunili.

U ime posloводства CEDIS-a prisutne je pozdravio i poželio im uspješno takmičenje, a prije svega dobro druženje, **Zoran Rakočević**, direktor Sektora za pravne poslove.

Učesnike susreta su pozdravili i poželjeli im srdačnu dobrodošlicu i predsjednik SOZ-a CEDIS-a, **Igor Mijušković**, predsjednik granskog sindikata energetike, **Bešir Kajević** i predsjednik SOZ-a EPCG, **Rajko Golubović**. Svi su izrazili veliko zadovoljstvo što Sportski susreti okupljaju zajedno zaposlene u CEDIS-u i EPCG.

Učesnici Sportskih susreta nadmetali su se u 13 sportskih disciplina. U najvećoj mjeri dominirala je Ekipa 5 (CEDIS Kolašin, Mojkovac, Berane, Bijelo Polje, Rožaje) koja je proglašena za najbolju ekipu na igrama. Najbolji sportista je **Danilo Čabarkapa**, a najuspješnija učesnica **Edita Šabanović**. Nagrada za fer play pripala je Ekipi 2 (CEDIS Podgorica).

Susrete je zatvorio **Zoran Rakočević**, koji je čestitao najboljima i odao priznanje organizatorima. Kompletne rezultate sa Sportskih susreta možete pogledati na Intranetu.

Dobre želje na početku

Danilo Čabarkapa najbolji sportista

Najuspješnija takmičarka: Edita Šabanović

Ekipa 6 - Titula u basketu

Velika borba u finalu: Ekipa 2 osvojila pehar

Titula u fudbalu Ekipi 1

Najbrža u krosu Aleksandra Manojlović

Marko Perišić i Arsenije Malihović najbrži na stazi

Streljaštvo - U muškoj konkurenciji najbolja Ekipa 4

"Igra kraljeva"

Oštro oko i sigurna ruka

Penjanje na stub najatraktivnija disciplina

Najviše interesovanja, ipak, izazvalo je takmičenje u jednoj od najatraktivnijih disciplina - penjanje na stub, a u izuzetno jakoj konkurenciji najbolji je bio Budimir Vukajlović iz Ekipe 5 rezultatom 1:57,19. I ekipno su penjači iz Ekipe 5 bili najbolji na Susretima. Njihov kapiten Vuko Radičević izrazio je zadovoljstvo što su u jakoj konkurenciji pokazali veliku spretnost i bili najbilji. "U prilici smo da svakodnevno treniramo jer nam je to posao na kojem dajemo sve od sebe" kazao je Radičević.

Povuci potegni

Veliku pažnju izazvalo je i finale u nadvlačenju konopa, u kojem su titulu superiorno osvojili predstavnici Ekipe 3 (CEDIS Nikšić, HE Piva, HE Perućica). Oni su bili bolji od kolega iz Ekipe 5.

U stonom tenisu radovala se Ekipe 5

Jaka konkurencija u skoku u dalj

Susreti opravdali očekivanja

Ranko Knežević: Takmičili smo se u atmosferi sportskog duha, nastojeći da damo maksimum. Bili smo kao jedna porodica, što je poseban kvalitet u ovom našem vremenu u kojem ima sve manje istinske brige za druge

Milan Despotović: Sport i rekreacija su korisni, ali ovi susreti imaju i jedan viši cilj, da se sretnemo i vezu koju imamo kao zaposleni u istoj kompaniji produbimo i u međuljudskim odnosima. Zbog toga su ovi susreti, koji su postali lijepa tradicija, i važni i potrebni.

Mirosava Vuković: Zadovoljna sam boravkom u Budvi, lijepo je nadmetati se, a posebno uživam u druženju sa kolegama i koleginicama. Utisak je da ovdje afirmišemo ono najbolje u sebi i djelatnosti koju predstavljamo

Aleksandar Manojlović: Ovdje prije svega dolazimo zbog druženja, a i uslovi i usluga su bili odlični. Zaista smo uživali na ovim sportskim susretima, što je dobar i koristan predah u ovom brzom tempu

Ahmedin Međedović: Lijepo je nadmetati se, a posebno uživam u druženju sa kolegama. Sviđa mi se duh igara i dobra energija koja se ovdje razmjenjuje. Ovo je lijep predah od radnih obaveza i dragocjen vid rekreacije

Dragan Tomović: I ovi susreti su pokazali da smo svi kao jedna velika i složna porodica. Nije bilo nijednog incidenta, sve je proteklo u duhu fer borbe i lijepog druženja. Tako to rade oni koji su posvećeni svojoj kompaniji i djelatnosti koju predstavljaju.

I snaga i vještina

Kapiten najuspješnije ekipe: Vuko Radičević

Ekipi 2 nagrada za fer-play

Sa završne večeri

Vrijedne donacije obrazovnim ustanovama

Za kvalitetniji i udobniji boravak u školi i vrtiću

Crnogorski elektrodistributivni sistem, u okviru svojih društveno odgovornih aktivnosti, opredijelio je donaciju Osnovnoj školi „Vuko Jovović“ iz Danilovgrada za renoviranje hola škole i Javnoj predškolskoj ustanovi „Zagorka Ivanović“ sa Cetinja za renoviranje tehničkog dijela vrtića.

Ova donacija od koje će najviše koristi imati oni koji su budućnost našeg društva, je samo nastavak kontinuirane podrške obrazovnim ustanovama u Crnoj Gori. „Kao što smo i ranije isticali, osnovni princip poslovanja CEDIS-a je posvećenost i briga za zajednicu. Način na koji mi u CEDIS – u to radimo podrazumijeva međusobno razumijevanje i saradnju sa okruženjem u kojem poslujmo, otkrivanje i trajno rješavanje problema. Podrška obrazovnim procesima u Crnoj Gori je naše posebno polje interesa,“ istakla je Marija Jovović, šefica Službe za korporativne komunikacije u CEDIS-u, i dodala da je „ulaganje u obrazovni sistem preduslov za razvoj društva.

„Ljudi svojim intelektualnim i kreativnim potencijalima predstavljaju stratešku osnovu razvoja društva, oni su nosioci znanja, ideja i informacija. Zato ćemo nastaviti sa podrškom obrazovnom sistemu Crne Gore i u narednom periodu“ – kazala je Jovović.

„Zahvaljujući donaciji CEDIS-a upotpunjen je budžet za zamjenu trideset godina starih prozora i vrata na tehničkom dijelu vrtića JPU „Zagorka Ivanović“. Zahvalni smo svim subjektima koji razumiju značaj ove ustanove i daju doprinos unapređenju kvaliteta i rada - istakla je Senka Vuksanović, direktorica najstarije predškolske ustanove u Crnoj Gori.

Zahvalnost CEDIS-u što im je pružio podršku ističe i Nataša Vuletić, direktorica JU OŠ „Vuko Jovović“ koja je naglasila da bez te podrške ne bi mogli da završe stolarske radove u holu škole koji će doprinijeti kvalitetnijem i udobnijem boravku u školi i vrtiću, kako djeci, tako i nastavnicima i vaspitačima.

Podsjećamo da je ove godine CEDIS donirao novčana sredstva i Gimnaziji „Slobodan Škerović“, dok je JU OŠ „Njegoš“ iz Spuža podržana sa 4.900 eura povodom 139. rođendana. Nakon nešto više od dvije godine samostalnog poslovanja, CEDIS je u javnosti prepoznat kao društveno-odgovorna kompanija, što potvrđuje i nagrada Unije poslodavaca Crne Gore („UPCG nagrada za DOP“) koja je našoj kompaniji dodijeljena krajem prošle godine u znak priznanja za podršku značajnom broju projekata iz oblasti zdravstva, obrazovanja, sporta i kulture.

JPU „Zagorka Ivanović“ - Cetinje